

DINEETOEESPRAAK • DINNER SPEECH

**Advokaat/Advocate C.H. Wiese,
Voorsitter van Pepkor Beperk & Die Nywerheidsontwikkelingskorporasie
Chairman of Pepkor Limited & The Industrial Development Corporation**

Dames en here

Ná die euforie wat op die verkiesing gevvolg het en die einde van die wittebrood van 100 dae het 'n nuwe stemming hier en oorsee posgevat. Daar is 'n gees van pragmatisme in die plek van die wêreld se verwondering oor die wonderwerk van ons vreedsame oorgang, asof gesê word: "Wel, noudat die partytjie verby is, waar is die substansie?" Of, in die bekende woorde van George Bush: "Where's the beef?"

Soos blyk uit 'n artikel wat pas in die Sunday Telegraph verskyn het, is daar selfs 'n mate van skeptisisme aan die ontwikkel. Volgens dié artikel is die beeld van Suid-Afrika as die helder hoop van die opkomende markte oordrew. Daarin word gesê Amerikaanse fondsbestuurders gaan in ons beste hotels tuis, besoek die groot maatskappye, maak beleefde opmerkings en vertrek dan weer. In die artikel word ook gemeld dat die Duitsers en die Switsers 'n wye draai om ons loop. Die rede vir die tanende belangstelling, volgens die Sunday Telegraph, is nie 'n verlies aan agting vir President Mandela en sy vermoë om die land deur 'n vreedsame oorgang te lei nie, maar eerder Suid-Afrika se gebrek aan mededingendheid in vergelyking met die lande van Suidoos-Asië, die lande van die Stille Oseaan en Latyns-Amerika.

Terwyl ek dit vreemd vind dat ons gebrek aan mededingendheid nou eers raakgesien word - indien ons dan so onmededingend is - is die kern van die boodskap in die artikel wel belangrik; dat ons nie meer die agtste wonder van die wêreld is nie. As ons die aandag van die internasionale gemeenskap wil herwin, is dit tyd dat ons 'n nuwe fase betree en dadelik vergeet dat ons as opkomende nasie op enigets geregtig sou wees, met ander woorde: SUID-AFRIKA MOET OPGROEI.

Ja, dis waar dat min gekom het van die massiewe invloei van buitelandse beleggings wat in sekere kringe verwag is. Dis ook waar dat die meeste

buitelandse beleggers terugstaan en dat die hervatting van lenings wat na die verkiesing verwag is, nog nie gebeur het nie. Terselfdertyd glo ek ook nie ons is reeds deur die wêreld afgeskryf nie, maar ons word wel fyn dopgehout terwyl potensiële buitelandse beleggers wag vir bewyse dat ons nuwe regering Suid-Afrika in 'n aantrekliker beleggingsopsie sal omskep, en is iets hiermee verkeerd?, ek dink nie so nie. Dit spreek vanself dat geen verstandige belegger, hier of oorsee, meer sal belê as wat hy of sy kan bekostig om te verloor nie.

Buitelandse maatskappye raak egter intussen wel betrokke, al gebeur dit stadig en versigtig. Hulle open kantore en tref ooreenkomste vir lisensiëring, maar nee, hulle bou nog nie fabriekte nie. Banke bied ook nie kapitaal aan nie, maar verkies in hierdie stadium om dienste te lewer. Hierdie verposing gee ons wel iets baie belangriks, en dit is tyd waarin ons onsself kan regruk. Soos in enige sake-onderneming kan ons nie agteroor sit net omdat daar van ons notisie geneem is nie. Ons moet hierdie tyd gebruik om onsself te bewapen met die toerusting wat ons nodig het om onsself te verkoop. Laat ons onsself afvra waarom enige buitelandse onderneming op hierdie tydstip in Suid-Afrika sou wou belê. Byna orals in die wêreld is die koste laer, arbeid goedkoper en meer stabiel, is daar aflandige bankdienste en sagte lenings en geen valutabeheer nie. Daar is ook meer belastingverligting vir persone en maatskappye as ons vergelyk word met lande soos Taiwan, Hongkong, Chile, Mexiko en Argentinië. Ons kan nie wegkom van die eenvoudige feit dat ons in 'n beleggersmark lewe nie, en die enigste maatstaf wat daarin geld, is 'n aanvaarbare beleggingsopbrengs. As ons te veel perke en te veel voorwaardes stel, is dit vanselfsprekend dat beleggers uit die baie ander opsies sal kies wat tot hul beskikking is, maar dit maak ons probleem nie onoplosbaar nie, hoegenaamd nie.

Ons het reeds gesien dat die HOP, wat nog tot voor die verkiesing 'n politieke voetbal was, nou

die verbeelding van die land aangegryp het. Dit is inderdaad niks minder nie as 'n wonderwerk dat ons nuwe regering daarin geslaag het om die steun van alle politieke partye vir die HOP te wen en daardeur 'n gemeenskaplike visie vir ons land se toekoms te skep. Die eerste tasbare HOP-projekte is al aangekondig. Einde verlede week het die Departement van Bosbou en Watersake besonderhede van 'n program wat 12 waterverskaffingsprojekte in plattelandse en halfstedelike gebiede behels, bekend gemaak. Hierdie projekte sal oor 'n tydperk van vier jaar teen 'n koste van R280 miljoen voltooi word.

Iets anders wat in ons guns tel, is die alchemie van welwillendheid wat tussen President Mandela en Adjunk-President De Klerk aan die werk is. Ek is vol vertroue dat hulle langdurige samewerking en vertroue tussen hul onderskeie partye sal kan skep en dat hulle sal kan verseker dat die regering van nasionale eenheid as 'n samehorige, verenigde liggaam op die herskepping van ons gemeenskap kan fokus, want die HOP is in wese 'n strategie om die doeltreffendheid van die regering te verbeter, waar dit dien as samehangende en geïntegreerde middel om ons mense se lewensgehalte te verseker.

Now steeled by these strengths we must introduce certain disciplines, as a priority, to make sure the world retains its interest in us.

I think the new government has been chastened by die continuing decline of the rand, which it recognises as a signal of a lack in confidence, but it must act and soon. We need to find ways to correct the economic distortions created to help South Africa survive sanctions and isolation. We have to turn around our low productivity, the lack of export orientation, an education system that is out of kilter with our human resource needs, our uncompetitively high cost of labour, exchange control regulations and the huge public debt, and, we need a plan to contain and then reduce public spending. The Reserve Bank recently noted that government consumption had raced ahead from 13,5% of GDP in 1980 to 20,5% in 1993 and had risen further to 21,5% in the first half of this year. It also cautioned that our economy's growth potential is not high enough to accommodate the large budget deficits of recent fiscal years. The Reserve Bank governor, addressing its AGM recently, spoke of the very encouraging developments as far as labour productivity is concerned. There has been a decrease of no less

than 3% in the real labour cost per unit of physical output in 1993 and this development, if it can be maintained, augurs well, but we are still a long way off from where we need to be.

Also called for is a stronger focus on work-related education. Life and vocational skills at school level are being accorded new emphasis and this is welcomed, but, it is very disconcerting that a mere 11% of blacks aged 18 and older have completed matric. For coloureds the figure is 15,5%, for Indians 40,1%, compared with whites at 61%, and for every 1 000 in our population we have just 8,36 students at university and university-equivalent institutions.

There is also a pressing need to address growing levels of violence - criminal and political. There was a general expectation that the legitimacy accorded the security forces in the new government would help restore law and order, but obviously new means have to be identified to combat illegal civilian access to arms and to promote support for the security forces. Foreign investors, even those seasoned by stints in other third-world countries, become particularly skittish where the personal safety of employees is potentially under threat. Furthermore, the level of violence is inhibiting the promotion of tourism. Just last week a delegation from the Japanese senate, in the country on a fact-finding mission with a view to promoting economic and cultural ties with South Africa, said security would have to be improved before tourism could proceed.

The disciplines being called for are not easy to achieve and some are controversial and downright unattractive, but the time to implement them is now, while the government still enjoys enormous goodwill. To wait will bring us too close to the next election, when any government will shy away from taking measures that will lose it votes.

Dit het 'n aanvaarde reël geword dat ontwikkelende ekonomiese op vervaardiging en die nywerheid konsentreer, maar ons moenie die belangrikheid van die handel vergeet nie. Die grootste werkgever in alle lande, ver groter as regerings, is die handel. Kyk byvoorbeeld na Londen. Daardie stad se status as 'n voorste finansiële spilpunt berus byna uitsluitlik op handel en koophandel. As ons die belangrikheid van die handel besef, moet ons die tale beperkings wat hier by ons op hierdie terrein bestaan, heroorweeg. As ons dit nie doen nie, kan ons dalk onkant betrap word deur 'n buurman soos

Namibië wat besig is om 'n aantal baie innoverende en aantreklike deregulerings in dié verband deur te voer.

Ek wil nou vir 'n oomblik stilstaan by die landbou waarby baie van u 'n betrokkenheid het. Hoewel dié sektor net 5% tot die BBP bydra, is dit 'n uiters belangrike deel van ons ekonomie en hoogs belangrik vir die uiteindelike welslae van die HOP. Daardie 5% verteenwoordig inderdaad, deur regstreekse aanskakeling, meer as 30% van ons ekonomie, en landbou-verwante produkte is ook 'n belangrike verdienaar van valuta - verlede jaar sowat R7,5 miljard wat meer as 10% van ons totale uitvoer verteenwoordig. Omdat die landbousektor so arbeidsintensief is, is dit 'n ideale bedryf vir werksgeskepping op die platteland wat die swaarste deur werkloosheid getref word. Aan meer as een miljoen mense word reeds werk verskaf, en omdat dit in die reël minder as R50 000 kos om 'n werkgeleenthed in die landbou te skep teenoor meer as dubbeld soveel in die vervaardigingsektor, sal ons waarskynlik betekenisvolle werksgeskepping in hierdie sektor sien. Dit is waarom dit so verblydend is om te sien hoe die landbou en verwante nywerhede tans bevorder en ontwikkel word. Die NOK is byvoorbeeld op die oomblik betrokke by 'n reeks projekte om tegnologie te verbeter, sowel as om die nodige infrastruktuur vir verwerking en bemarking te help skep. Een van dié projekte is in bosbou, aangesien die papier- en pulpbedryf een van ons nywerhede is wat internasionaal mededingend is en sterk groeiopensiaal toon. 'n Plantasie van 45 000 hektaar word in Noordoos-Kaapland gevestig wat na verwagting die streek betekenisvol sal baat deur die skepping van sowat 2 500 regstreekse en nog 13 000 aanverwante werkgeleenthede. Die uiteindelike oprigting van 'n verwerkingsaanleg sal verdere werkgeleenthede skep. Belangrik egter is die feit dat kleiner boere in die streek aangemoedig sal word om bome te plant en aan die ontwikkelingsdeel te neem.

Dan is daar die NOK se ondersoek na die moontlikheid om suikergebaseerde glikol, wat hoofsaaklik as roumateriaal in die plastiekbedryf gebruik word, te produseer. Indien dit lewensvatbaar blyk te wees, kan 'n kimmersiële aanleg teen 1997 gebou word. Wanneer dit in werking is, kan dit jaarliks R340 miljoen aan buitelandse valuta verdien en werk aan 10 000 mense verskaf.

Die NOK het ook 'n spesiale projek vir die

finansiering van lenings aangepak om suksesvolle boere aan te moedig om hul produksie van sagtevrugte, sitrus en subtropiese vrugte vir uitvoer uit te brei. Indien hierdie subsektor van die landboubedryf met net 5% kan groei, sal 12 000 nuwe werkgeleenthede geskep word en 'n bykomende R600 miljoen jaarliks op die uitvoermark verdien word.

In addition to agriculture, small industries also have a very important role to play in the economy. We can draw from the Indian experience which in the wake of its own RDP after independence established the National Small Industries Corporation. This corporation has succeeded in establishing small and feasible industries away from the macro-economic commercial sector and often in rural areas; an essential requirement of our own RDP. The corporation provides support by supplying machinery on hire purchase or lease, it offers technology upgrading, quality control, marketing, export and raw material assistance, prototype development, technical training and common service facilities. It has already established 25 000 small scale units in India and, in developing countries outside India, it has set up more than 250 industrial projects, and all the while thousands of people have been trained in new skills. Today that country has the third-largest trained pool of technicians in the world and is the twelve largest industrial nation in the world. Two weeks ago it was announced that our ties with India are to be strengthened. Consequently, there is no reason why we cannot learn from India or why we in turn cannot expose India to our expertise in areas such as, for example, beneficiation and mining. Already a very exciting possibility is being suggested where South Africa and India could become leading partners in a powerful new world trading area, the Indian Ocean Rim, incorporating as many as 1,5 billion people. This influential group of nations could include Saudi Arabia, the United Arab Emirates and the East African countries. The rim would stretch eastwards to take in Thailand, Malaysia, Singapore, Indonesia and Western Australia, extending as far as South Africa and including Mauritius and Madagascar.

The potential of South Africa is enormous and already there are plans to look at how the concepts of supermarket shopping can be introduced to those countries in this region where they do not yet exist. Just think of what that could mean for South Africa. For it is internationally recognised that this country has established a formi-

dable level of expertise in supermarket retailing.

Finally, if we make the RDP work, we shall be unleashing untapped spending power among both urban and rural blacks in a way that will significantly grow local consumption. Not only will that mean new markets, but also the economies of scale that can make us more competitive than ever before. So instead of being daunted by the

flak that has followed our international fêting, let us show the world that we are worth the money and the effort, that we can translate our potential into meaningful development and wealth creation for the broad population and in the process sow the seeds for a lasting democracy.

I thank you for your attention.